

... „Na den Vtělení našeho Pána roku 1095 se konal velký koncil v Auvergne ve francouzské zemi, ve městě Clermontu. Mezi přítomnými na koncilu byli římsí biskupové a kardinálové a papež Urban II. Tento věhlasný koncil navštívilo také množství biskupů a princů jak z Francie (Galie), tak z Německa. Když byly církevní záležitosti shromážděním projednány, papež se odebral na rozsáhlé a široké pole, protože zástupy lidí by se nemohly vejít do žádné budovy. Zde tedy na volném prostranství promluvil papež k celému shromáždění těmito slovy:

„Francouzi! Vy kteří jste přešli Alpy, kteří jste byli vybráni Bohem a kteří jste byli od něho tak milováni. Vy, kteří jste se odlišili od ostatních lidí tím, že jste se usadili v této zemi, že máte katolickou víru a že jste ctí Svaté církve. K vám se obracím s touto řečí, k vám.

Chceme vám sdělit zprávy, které se donesly k nám, chceme vás uvědomit o nebezpečí, které ohrožuje vás a celý veškerý věřící svět. Otřesné zprávy k nám došly o událostech, které se staly v oblasti Jeruzaléma a v okolí města Konstantinopolu; zprávy, že lid z Perského království, cizí lid (rozuměj Turci), rasa úplně cizí Bohu, vtrhla na křesťanské území a zpusťovala toto území ohněm a mečem. Peršané několik křesťanů zajali, odvedli je do své země, ostatní krutě mučili. Úplně srovnali se zemí několik božích chrámů a obrátili jiné kostely ke svým zvyklostem a ke svým kultům. Beze studu zbořili oltáře a znesvětili je. Obřezávají křesťany a rozmazávají krev z obřizky nad oltářem nebo ji vkládají do křtitelnice. Radují se z toho, když druhé zabíjejí; rozřezávají jim břicha, vybírají jim vnitřnosti a přivazují je ke kůlu. Potom za bičování ženou své oběti ke kúlům; když jsou jejich vnitřnosti vyňaty, házejí mrtvoly na zem. Jiné pak přivazují opět ke kúlům a střílejí na ně šípy. Zmocňují se dalších, natahují jejich krky a snaží se poznat, zda mohou nebo nemohou uříznout jejich hlavy jednou ranou obnaženého meče. A co bych měl říci o znásilňování žen? O této záležitosti snad se hůře mluví než se

¹) Robertus Monachus žil poč. 12. stol., pravděpodobně byl opatem v St. Rémi.

Napsal dějiny první křížové výpravy v díle *Historia Hierosolymitana*, které bylo vydáno v edici *Patrologia latina* (PL), sv. 155, col 669—758; ukázka je vybrána z novější edice *Recueil des historiens des croisades* (RHC) *Historiens occidentaux* III., 1866, str. 727—730. Je to jedna z tzv. čtyř verzí papežovy výzvy ke křesťanům v Clermontu pro první křížovou výpravu.

zachovává-ticho. Tito Peršané si rozdělili království Řeků a odtrhli tak mnoho území od něho, takže je nemožné přejít dobyté území za dva měsíce.

Kdo je za toto pomstí, kdo napraví škody, jestliže vy to neuděláte? Vy jste lid, kterému Bůh propůjčil slávu ve zbrani, velikost ducha, tělesnou aktivitu.

Vytáhněte a vzpomeňte na velké činy svých předků, na sílu a velikost Karla Velikého, jeho syna Ludvíka a jiných králů, kteří vyvrátili pohanská království a zavedli svatou církev na jejich území. Vy byste měli být zvláště vyburcováni skutečností, že Svatý hrob našeho Pána Spasitele je v rukou těchto nevěřících, kteří hanebně týrají a svatokrádežně poskvrňují místa svojí nečudností. Potomci neporažených předků! Vzpomeňte na odvahu svých předků a nezneuctěte je!

Ale jestliže Vaše náklonnost by náležela více dětem, ženám a rodičům, kteří by chtěli, abyste se drželi zpátky, vzpomeňte, co řekl Pán ve Skutcích apoštolských: *Ten, který miluje otce nebo matku více nežli mne, není mne hoden. Každý, kdo opustí dům, matku nebo ženu či děti nebo pole kvůli mému jménu, obdrží stonásobně víc a bude mít život věčný. Ať žádné vlastnictví a žádný zájem o rodinné věci vás nezdržují.*

Tato země, ve které žijete, obklopená z jedné strany mořem a z druhé strany horskými vrcholky, může stěží uspokojit mnohé z vás. Neoplývá bohatstvím, vskutku stěží poskytuje dosti potravy pro ty, kteří ji obdělávají: Proto se zabíjíte a pohlcujete jeden druhého. Zastavte tuto věčnou nenávist, zanechte sporů, upustte od válek, zastavte je a utište všechny konflikty a spory. Začíná cesta ke Svatému hrobu. Zmocněte se země, která je hanebně obsazená, která však byla dána Bohem dětem Izraele a která, jak říká Písmo, *oplývá mlékem a strdím.*

Jeruzalém je střed světa, země, která je úrodnější než kterákoli jiná, země, která je jako ráj, rozkoš a potěšení. Je to země, kterou Vykupitel lidstva posvětil svým příchodem, uctil svým životem, zasvětil svému utrpení a zpečetil svou smrtí. Toto královské město, položené do středu světa, je nyní drženo v zajetí svými nepřáteli a uvrženo do otroctví těmi, kteří neznají Boha, protože jsou pohané. Město volá a touží po svobodě, prosí neustále, abyste přišli na pomoc. Volá k vám o pomoc, protože, jak jsem řekl, Bůh vás obdařil slávou ve zbrani více než jiný národ.

Podstupte tuto cestu, aby vám byly prominuty vaše hříchy, a budete jisti, že vaše sláva nezapadne v království božím.

Když papež Urban řekl tato slova a ještě jiné podobné věci svým přívětivým způsobem, ti, kteří byli přítomni, byli tak pohnuti, že jeden muž přede všemi kolem shromážděnými zvolal: „Bůh si to přeje! Bůh si to přeje!“ A když to uslyšel ctihodný papež, obrátil své oči k nebi a vzdal díky Bohu.

Draze milovaní bratři! Dnes jsme slyšeli, co Pán říká ve Skutcích. *Kdykoli se sejdou dva nebo tři ve jménu mém, tu jsem já uprostřed nich.* Kdyby Pán Bůh nebyl přítomen ve vašich myslích, vy byste nemohli vykřiknout tutéž větu... Říkám vám proto, že Bůh vložil vaše výkřiky do vašich prsou, a že Bůh je podnítil. Jestliže tento jásot přišel od Boha, ať je naším válečným křikem. Kdykoli zaútočíte ozbrojeni na nepřítele, necht' zazní svorně na boží straně *Bůh to chce. Bůh to chce.*

Nepožadujeme a neradíme, aby tuto cestu podstoupily osoby starší a slabší nebo ti, kdo nevládnou zbrání; žádné ženy necht' netáhnou, jen pokud by doprovázely své muže, bratry nebo legální průvodce. Takové osoby jsou totiž více na obtíž než k užitku. *den.*

Bohatí, pomáhejte chudým, dovolte jim podle jejich možností se zúčastnit, přiveďte zkušené vojáky a spolu s nimi jděte do války. Kněží a duchovní jakéhokoli postavení nemohou odejít bez dovolení svých biskupů, cesta jim nebude požehnaná, jestliže půjdou bez biskupského zplnomocnění. Ani biskupové nemohou zahájit cestu bez jejich kněžských požehnaní.

Kdokoli se rozhodne vykonat tuto svatou cestu a vezme na sebe závazek k Bohu, obětuje tím sebe jako živou oběť zasvěcenou Bohu, ponese znamení kříže Pána buď na čele, nebo na prsou. Jestliže po splnění svého závazku si bude přát vrátit se domů, ať dá kříž na svoje záda, mezi svá ramena. Tímto dvojím činem takoví muži naplní příkaz Pána, který ve Skutcích řekl: *Ten, kdo nevezme svůj vlastní kříž a nenásleduje mne, není mne hoden.*

Když všechno toto bylo dokonáno, jeden z římských kardinálů pronesl jménem Říma. Vyznání pro všechny zástupy, které klečely na zemi. Všichni, bijíce se v prsa a o zem, prosili o odpuštění svých špatných skutků. Když bylo rozřešeno uděleno, následovalo požehnaní, když jim byla udělena milost, zástupy se rozešly domů. ...